

Лона Євгенівна СЕМЕНЧА

д.е.н., професор, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8736-3992>

e-mail: semilon@i.ua

Тетяна Сергіївна ЯРОВЕНКО

д.е.н., доцент, професор кафедри, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4665-6502>

e-mail: tsyarovenko@ukr.net

Наталія Вікторівна КУРЯЧА

к.е.н., доцент кафедри, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7105-9232>

e-mail: nkuriacha@gmail.com

Людмила Юрївна ГОРДЕЄВА-ГЕРАСИМОВА

старший викладач, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8845-2890>

e-mail: gordeeva-gerasimova.l@ef.dnu.edu.ua

ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ПРОЦЕСІВ: КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ, ОПОДАТКУВАННЯ, БІЗНЕС-ЕТИКА

У статті проаналізовано виклики, з якими зіштовхуються мікро- та малі підприємства в Україні в умовах економічної нестабільності. Особливу увагу приділено необхідності оптимізації підприємницьких процесів для підтримання конкурентоспроможності та стабільності бізнесу. Запропоновано комплексний підхід, що включає аналіз наявних процесів, ідентифікацію можливостей для покращення, моделювання оптимізованих процесів та їх впровадження з акцентом на командну роботу та ефективну бізнес-комунікацію. Додатково звернено увагу на важливість комерціалізації ідей, на дотримання бізнес-етики та прозорості в діяльності, виконання вимог оподаткування, що постають ключовими факторами у забезпеченні довіри та лояльності клієнтів. Висновки підкреслюють необхідність неперервного вдосконалення та адаптації підприємницьких процесів до змінних умов ринку.

Ключові слова: підприємницькі процеси, комерціалізація ідей, створення бізнесу, оподаткування, бізнес-етика, тімбілінг, бізнес-комунікації

ВСТУП

Підприємництво в економіці будь-якої країни відіграє дуже важливу роль. Для України в часи, коли йдуть активні бойові дії, найбільш вразливим та ризиковим сегментом економіки є саме мікро- та малий бізнес. За даними [1] у січні-червні 2024 р. в Україні кількість ФОПів зменшилась майже на 92 тис., що на 54 % більше порівняно з 2023 р. Найбільше малих підприємств у сфері роздрібної торгівлі, інформаційних технологій, транспорту і логістики закрилось у травні та січні 2024 р., всього – понад 16 тис. на місяць.

В таких умовах для будь-якого підприємця, хто хоче втриматись та закріпитись на ринку, який й без того насичено різноманітними дуже схожими пропозиціями, важливим є не загубитись серед конкурентів, зберігаючи при цьому здатність вести ефективний бізнес.

Саме тому питання оптимізації підприємницьких процесів, особливо зосередження уваги на тих аспектах, які, на наш погляд, допоможуть підприємцю у таких доволі важких умовах ведення бізнесу, є дуже актуальним та таким, що потребує докладного розгляду.

Аналіз літературних джерел показав, що автори досліджували різні аспекти підприємницьких процесів, критеріїв, що їх характеризують. Зокрема, це такі дослідники, як: Т. Гринько, Т. Гвініашвілі, В. Загинайло [2], Л. Фролова та Б. Котов [3], Г. Карпінська [4], Т. Колодзяна та Є. Кильницька [5], С. Назаренко та Н. Матю-

шенко [6], В. Питовка, Е. Прушківська та Г. Пилипенко [7], У. Росола, О. Росола [8], А. Рибчук, Я. Лапчук, М. Паласевич та В. Зінкевич [9], Н. Чернікова, С. Долгов та Д. Бондаренко [10]. Але, незважаючи на це, сьогодні, на нашу думку, є потреба запропонувати для мікро- та малого бізнесу в Україні місця уваги та комплекс необхідних змін, щоб покращувати підприємницькі процеси, тримаючи бізнес у стійкому стані.

МЕТА статті – дослідити аспекти, що є сьогодні важливими для ефективності підприємницьких процесів мікро- та малого бізнесу в Україні, та розробити агальний підхід до оптимізації цих процесів.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У дослідженні застосовано загальнонаукові методи: аналіз, синтез, узагальнення, конкретизація. Дослідження побудовано з опорою на системний та комплексний методологічні підходи.

РЕЗУЛЬТАТИ

Для підтримки постійного конкурентоспроможного стану для ефективного ведення підприємницької діяльності, потрібно постійно оптимізувати бізнес-процеси. Оптимізувати, це узагальнено означає:

- проаналізувати наявні чи заплановані підприємницькі процеси для ідентифікації «вузьких місць», зайвих кроків, дублювань, інших неефективних кроків;
- ідентифікувати можливості покращення – краще у

командній роботі;

– провести моделювання процесів як шлях відпрацювання найбільш придатних для застосування підприємницьких процесів;

– розробити покращення – також краще у командній роботі;

– імплементувати покращення в діяльність бізнесу;

– безперервно контролювати та вдосконалювати, тим самим підтримувати актуальність та ефективність змінних умов бізнесу.

Відразу потрібно звернути увагу на значення та вагу командної роботи, особливо на етапі комерціалізації підприємницьких ідей та планів. Для цього треба бути орієнтованим на покращення бізнес-комунікації та співпраці з партнерами й всіма стейкхолдерами, на високу мотивацію та залученість через заходи тимблдіingu, на стимулювання лідерських якостей, які передаються в разі необхідності від одного до іншого члена підприємницької команди, на гнучкість у настановах, регламентах, нормах, що відпрацьовується разом та усвідомлюється всіма працівниками. І якщо підприємець фокусує все на собі, то є великі ризики згенерувати та затвердити невірні управлінські рішення.

Можна порекомендувати такі види командної роботи для реалізації планів на майбутнє: сесія(ії) брейн-

стормінгу ідей, командний аналіз ринкових можливостей, спільне планування стратегій, конференція з розвитку протопиту товару (послуги) або нової бізнес-моделі, вправи на координацію цілей та дій.

Для оптимізації процесів координації в команді, особливо на початковому етапі спільної діяльності, можна застосувати кілька методів: метод визначення ролей та відповідальностей кожного члена команди (особливо, якщо це бізнес за проектною структурою організації); метод впровадження регулярних зустрічей та звітності (щоденні оперативні наради – 15-хвилини, stand-up meetings, тижневі обговорення тощо) для обміну думками, аналізу прогресу, обговорення викликів; методи автоматизації координації дій – Asana, Trello, Jira, Microsoft Teams, Zoom тощо; метод захоплення довіри та відкритості між членами команди через методи тимблдіingu.

Крім того, командна робота не буде злагодженою, якщо не сформовано ефективну внутрішню бізнес-комунікацію та бізнес-етику. Без цих критеріїв команда перестає бути єдиним ядром, яке й утворює продуктивні ідеї та плани.

Вважаємо, що бізнес-комунікації за комерціалізації бізнес-ідей мають кілька особливостей, на які потрібно звертати особливу увагу. Розглянемо їх детальніше (табл. 1):

Таблиця 1 – Особливості бізнес-комунікацій, які потрібно враховувати на етапі комерціалізації ідей при оптимізації бізнес-процесів підприємства

Особливість бізнес-комунікації	Характеристика
Адаптивність комунікаційних стратегій до цільової аудиторії	Важливо розмовляти мовою, стилістично та змістовно притаманною конкретній цільовій аудиторії, з якою планується розпочинати бізнес. Тому потрібно вивчити інтереси, очікування, середовище цільової аудиторії та під нього вже розробляти відповідну бізнес-комунікацію
Застосування ключових повідомлень (мовних тегів) на постійній основі	Мало розробити чіткі та зрозумілі мовні повідомлення, які будуть магнітами, що скріплюють контакти з потенційними клієнтами. Потрібно їх вписати в мовний контент, що стосується просування товару (послуги)
Чітка визначена структура каналів зв'язку з різноманітною аудиторією	Розроблення системи каналів зворотного зв'язку для різних комунікаційних груп та їх адаптація до відповідного комунікаційного контенту
Інтерактивність	Розроблення заходів та активностей для майбутніх клієнтів щодо організації ефективних та постійних контактів з ними
Увага до аналітики	Важливо на цьому етапі визначити інструменти для збору аналітики для відстеження статистики взаємодій, охоплення, залучення та конверсії
Етичність та прозорість	Розроблення комунікаційних методів та засобів реагування на інформаційні збої у вигляді неточностей, викривлень та можливої дезінформації, що забезпечує довіру та формування ділової репутації бренду

Стосовно бізнес-етики у контексті комерціалізації бізнес-ідей, то вона визначає основні принципи та норми поведінки, яких слід дотримуватись у всіх аспектах діяльності компанії. Це, на наш погляд, повинно обов'язково включати:

1. Чесність та прозорість у спілкуванні з клієнтами та іншими стейкхолдерами, що отримання точної та чесної інформації про продукти, послуги, ціни та умови співпраці.

2. Строге дотримання законодавства, всіх відповідних законів та регуляцій, що стосуються діяльності компанії, включаючи питання авторських прав, захисту даних, споживчого захисту тощо.

3. Відповідальне ставлення до соціальних та екологічних аспектів діяльності, таких як зменшення негативного впливу на довкілля, підтримка громад та внесок у соціальний розвиток.

4. Справедливе ставлення до працівників шляхом забезпечення належних умов праці, рівних можливостей

для розвитку та відсутності дискримінації.

Дотримання бізнес-етики не тільки сприяє побудові довіри та підтриманню репутації компанії, але й мінімізує ризики правових наслідків та конфліктів з зацікавленими сторонами. Це створює стабільну основу для тривалого та успішного розвитку бізнесу. Тим самим, дотримання основних засад бізнес-етики на початку створення бізнесу захистить від потенційних конфліктів та судових розглядів, юридичних санкцій, штрафів та репутаційних втрат, скандалів, внутрішніх конфліктів у команді, та відповідно допоможе покращити клімат, продуктивність праці персоналу, забезпечити сильну стратегічну перевагу на ринку, оскільки все більше споживачів і бізнес-партнерів цінують прозорість та відповідальність компаній.

Для запобігання ризикам, пов'язаним із недотриманням бізнес-етики, можна застосувати декілька важливих напрямів:

1. Розроблення та впровадження чіткого кодексу

етичної поведінки, який визначає стандарти поведінки для всіх працівників. Це включає правила стосовно конфлікту інтересів, чесності, прозорості, захисту конфіденційної інформації та інші важливі аспекти.

2. Регулярне проведення навчальних сесій та тренінгів для працівників з бізнес-етики. Це допоможе забезпечити, що персонал розуміє етичні норми та знає як застосовувати їх у повсякденній діяльності.

3. Створення етичної гарячої лінії як механізму для анонімних звернень про етичні порушення, що забезпечує працівникам безпечний спосіб повідомлення про будь-які питання або зловживання.

4. Проведення регулярних перевірок та аудитів для забезпечення дотримання етичних стандартів та виявлення потенційних проблем на ранніх стадіях.

5. Визначення чітких наслідків для порушення етичних норм. Це створює систему відповідальності і допомагає забезпечити, що працівники усвідомлюють серйозність своїх дій.

6. Лідерство зверху вниз шляхом залучення керівництва компанії до активної підтримки та демонстрації етичної поведінки. Лідери повинні виступати як приклад для наслідування іншими.

Практичне впровадження визначених напрямів допоможе на початковому етапі знизити ризики, пов'язані з етикою, та сприяє створенню культури, заснованої на цінностях чесності та прозорості, що є основою для успішного та стійкого бізнесу.

Отже, як вже зазначали вище, для оптимізації підприємницьких процесів і умов нестабільності та кризи дуже важливо знати та вміти комерціалізувати ідеї, які повинні відображати очікування клієнтів та ринкові зміни. Крім того, важливою умовою є дотримання етичних норм, щоб не втратити довіру та прихильність клієнтів тощо. Ще однією дуже важливою ланкою, що допоможе в сьогоденні витримати внутрішні та зовнішні виклики – це питання оподаткування.

Як показав аналіз, останні роки Україна не пододала проблемних питань, що стосувалися її податкової системи як у законодавчому полі, про що докладно пише О.А. Татяниченко [11, с. 583-585], так і у самій податковій системі – праці С. Верланова, К. Смирної, Л. Величко та А. Чорної [12-14].

Важливо розуміти, що у таких умовах основний тягар лягає на підприємців, які, з одного боку, повинні, як вже і зазначали вище, демонструвати прозорість та етичність, зокрема і до держави, а з іншого – повинні думати як розбудувати бізнес, щоб не наразити його на фінансові претензії з боку Податкової служби України.

Підприємцям-початківцям, в яких із самого початку може не вистачати фінансового ресурсу на спеціальне навчання, консультації, найм фінансистів, можна запропонувати такі можливості:

1. Застосування безкоштовних онлайн ресурсів, таких як вебінари, блоги, статті та курси від надійних організацій та установ. Наприклад, на платформах Coursera, Khan Academy тощо.

2. Безкоштовні консультації бухгалтерів та експертного середовища.

Список використаних джерел

1. Закриття ФОПів в Україні зросло на 54%, а компаній – на 15% / UC.Market : website. URL: <https://blog.youcontrol.market/zakrittia-fopiv-v-ukrayini-zroslo-na-54-a-kompanii-na-15/>

3. Застосування програмного забезпечення для бухгалтерії. Програми як Wave, FreshBooks, або Zoho Books часто пропонують базові функції безкоштовно або за низькою ціною, які допоможуть вести облік і розуміти основні податкові зобов'язання.

4. Участь у спільнотах підприємців (спілках, об'єднаннях), де можна отримати поради та досвід від тих, хто має досвід в організації оподаткування та безпечного ведення бізнесу.

5. Відео- та інша інформаційна допомога на урядових порталах, які надають інструкції, посібники, основні правові документи, форми податкової звітності тощо.

Так підприємець зможе ставати більш компетентним та не наражати свій бізнес на фінансові ризики, водночас оптимізуючи підприємницькі процеси під бажаний фінансовий результат.

У підсумку узагальнимо всі аспекти оптимізації підприємницьких процесів в єдину схему (рис. 1).

Рис. 1. Схема оптимізації підприємницьких процесів для мікро- та малого бізнесу в Україні в сучасних умовах: реалізація та найважливіші інструменти (авторська розробка)

Як бачимо зі схеми (рис. 1), всі інструменти, визначені в ході дослідження, доповнюють логіку побудови оптимізації підприємницьких процесів для мікро- та малого бізнесу в Україні з врахуванням особливостей сучасних умов ведення бізнесу.

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження запропоновано новий підхід до оптимізації підприємницьких процесів для мікро- та малого бізнесу в Україні в умовах економічної кризи. Розроблена методологія включає інтеграцію командної роботи та бізнес-комунікації для забезпечення ефективності та конкурентоспроможності підприємства. Особливу увагу приділено важливості бізнес-етики та оптимізації оподаткування як ключових факторів стабілізації бізнесу.

Розширення дослідження у подальшому у напрямі аналізу взаємодії між різними аспектами бізнес-процесів, такими як фінансове планування, управління ризиками, і бізнес-етика, може дати глибше розуміння про те, як комплексний підхід може сприяти сталому розвитку мікро- та малого бізнесу в Україні.

2. Гринько Т. В., Гвініашвілі Т. З., Загинайло В. А. Роль лідерства та комунікацій у забезпеченні розвитку сучасних підприємницьких структур. *Бізнес Інформ*. 2022. № 5. С. 75–83. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-5-75-83>
3. Фролова Л. В., Котов Б. В. Тенденції розвитку підприємницьких структур в Україні. *Economic journal Odessa polytechnic university*. 2022. № 4 (22). С. 52–61. URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2022/No4/52.pdf>
4. Карпінська Г. В. Бізнес-процеси підприємницьких структур в умовах впливу кібер-фізичних систем. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. № 1-2 (302-303). С. 113–119. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2023/302-303/pdf/113-119.pdf>
5. Колодяжна Т. В., Кильницька Є. В. Бізнес-план у системі планування діяльності суб'єкта господарювання. *Бізнес Інформ*. 2023. № 3. С. 171–175.
6. Назаренко С., Матюшенко Н. Вплив внутрішніх комунікацій на ефективність діяльності підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-92>
7. Питовка В.А., Прушківська Е.В., Пилипенко Г.М. Діагностика корпоративної культури підприємств металургійної промисловості в умовах інноваційного розвитку. *Бізнес Інформ*. 2023. № 10. С. 240–246.
8. Росола У.В., Росола О.А. Формування організаційної культури підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Економічні науки. 2020. № 12(1). С. 94–99. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2020_12\(1\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2020_12(1)_14)
9. Рибчук А. В., Лапчук Я. С., Паласевич М. Б., Зінкевич В. І. Методологічний інструментарій управління бізнес-процесами в організації. *Бізнес Інформ*. 2023. № 3. С. 193–199. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-3-193-199>
10. Чернікова Н., Долгов С., Бондаренко Д. Удосконалення корпоративної культури вітчизняних підприємств в умовах динамічного бізнес-середовища. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-44>
11. Татяненко О.А. Проблеми податкового законодавства в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2023. Т. 1. № 80. С. 582-587.
12. Верланов С. Актуальні проблеми податкової системи України. Центр Дністрянського (від 7 червня 2022 року). URL: <https://dc.org.ua/news/tax-system>.
13. Смирна К. Основні проблеми системи оподаткування України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 59. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/11a3dc22-292f-4ce1-8aa2-4fd65d350c2d/content>
14. Величко Л.К., Чорна А.М. Проблемні питання податкової системи України. *Актуальні питання забезпечення фінансової безпеки держави в умовах глобалізації*. Харків, 2022. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/11a3dc22-292f-4ce1-8aa2-4fd65d350c2d/content>

References

1. The closure of small businesses in Ukraine has increased by 54%, and companies by 15%. YC.Market. URL: <https://blog.youcontrol.market/zakrittia-fopiv-v-ukrayini-zroslo-na-54-a-kompanii-na-15/> (in Ukrainian).
2. Hrynkо Т.В., Hvinіashvili Т.З., Zahynailo V.A. The role of leadership and communication in ensuring the development of modern entrepreneurial structures. *Biznes Inform*. 2022. № 5. pp. 75–83. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-5-75-83> (in Ukrainian)
3. Frolova L.V., Kotov B.V. Trends in the development of entrepreneurial structures in Ukraine. *Economic journal Odessa polytechnic university*. 2022. № 4 (22). pp. 52–61. URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2022/No4/52.pdf> (in Ukrainian).
4. Karpinska H.V. Business processes of entrepreneurial structures under the influence of cyber-physical systems. *Naukovyi visnyk Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu*. 2023. № 1-2 (302-303). pp. 113–119. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2023/302-303/pdf/113-119.pdf> (in Ukrainian).
5. Kolodiazhna T.V., Klynytska Ye.V. Business plan in the system of planning the activities of an economic entity. *Biznes Inform*. 2023. № 3. pp. 171–175. (in Ukrainian).
6. Nazarenko S., Matiushenko N. The impact of internal communications on the efficiency of enterprise operations. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2023. Vol. 56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-92> (in Ukrainian).
7. Pytovka V.A., Prushkivska E.V., Pylypenko H.M. Diagnostics of corporate culture in enterprises of the metallurgical industry in the context of innovative development. *Biznes Inform*. 2023. № 10. pp. 240–246. (in Ukrainian).
8. Rosola U.V., Rosola O.A. Formation of organizational culture in an enterprise. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka»*. Serii: Ekonomichni nauky. 2020. № 12(1). pp. 94–99. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2020_12\(1\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2020_12(1)_14) (in Ukrainian).
9. Rybchuk A.V., Lapchuk Ya.S., Palasevych, M.B., Zinkevych V.I. Methodological tools for managing business processes in an organization. *Biznes Inform*. 2023. № 3. pp. 193–199. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-3-193-199> (in Ukrainian).
10. Chernikova N., Dolhov S., Bondarenko D. Improvement of corporate culture in domestic enterprises in a dynamic business environment. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2023. Vol. 56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-44> (in Ukrainian).
11. Tatianchenko O.A. Issues of tax legislation in conditions of martial law. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Serii: Pravo. 2023. Vol. 1. № 80. pp. 582-587. (in Ukrainian).
12. Verlanov S. Current issues of the tax system in Ukraine / Tsentr Dnistrianskoho. URL: <https://dc.org.ua/news/tax-system> (in Ukrainian).
13. Smyrna K. Main problems of the taxation system in Ukraine. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2023. № 59. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/11a3dc22-292f-4ce1-8aa2-4fd65d350c2d/content> (in Ukrainian).
14. Velychko L.K., Chorna A. M. Problematic issues of the tax system in Ukraine. *Aktualni pytannia zabezpechennia finansovoi bezpeky derzhavy v umovakh hlobalizatsii*. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/11a3dc22-292f-4ce1-8aa2-4fd65d350c2d/content> (in Ukrainian).

Ilona SEMENCHA

Doctor of Economics, Professor, Oles Honchar Dnipro National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8736-3992>

e-mail: semilon@i.ua

Tetiana YAROVENKO

Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of department, Oles Honchar Dnipro National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4665-6502>

e-mail: tsyarovenko@ukr.net

Nataliia KURLACHA

PhD in Economics, Associate Professor of department, Oles Honchar Dnipro National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7105-9232>

e-mail: nkuriacha@gmail.com

Liudmyla HORDIEIEVA-HERASYMOVA

Senior Lecturer, Oles Honchar Dnipro National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8845-2890>

e-mail: gordeeva-gerasimova.l@ef.dnu.edu.ua

OPTIMIZATION OF BUSINESS PROCESSES: COMMERCIALIZATION OF IDEAS, TAXATION, BUSINESS ETHICS

Introduction. This paper explores the critical role of entrepreneurship in Ukraine's economy, particularly under the strain of ongoing military conflicts and the vulnerability of micro and small enterprises.

The purpose of the paper is to thoroughly investigate the current challenges facing micro and small businesses in Ukraine, with a specific focus on optimizing entrepreneurial processes to withstand economic instability. The study seeks to develop a comprehensive framework that incorporates effective business strategies, ethical communication practices, and a streamlined taxation system to enhance the operational efficiency and profitability of these enterprises. By addressing these key aspects, the paper intends to contribute valuable insights into the stabilization and growth of businesses during times of crisis.

Results. The research highlights several innovative findings crucial for the sustainability and competitiveness of micro and small businesses in Ukraine. First, the study identifies the necessity of continuous process optimization, including the elimination of inefficiencies and the enhancement of team collaboration. It emphasizes the importance of strategic business communications tailored to the needs and expectations of specific target audiences, ensuring clarity and engagement. The paper also explores the integration of ethical practices in business operations, advocating for transparency and honesty in dealings with clients and regulatory bodies. Furthermore, the analysis underlines the significant impact of a reformed taxation framework that supports business growth while ensuring compliance with legal standards. These findings underscore the interconnectedness of these factors and their collective impact on business resilience and market positioning.

Conclusion. The study concludes that a multifaceted approach encompassing process optimization, ethical business practices, and strategic tax planning is essential for the survival and growth of micro and small enterprises in Ukraine's challenging economic landscape.

Keywords: entrepreneurial processes, commercialization of ideas, business creation, taxation, business ethics, team building, business communications